

**ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЯКОСТІ ПЛОДІВ ПЕРЦЮ
СОЛОДКОГО ІЗ ЗАКРИТОГО ГРУНТУ**

**О.В. Завадська, В.І.Войцехівський,
кандидати сільськогосподарських наук**

Наведено результати вивчення господарсько-біологічної та харчової цінності плодів перцю солодкого в продовженій культурі зимових теплиць залежно від сорту та гібрида.

Перець солодкий, гібриди, якість плодів, продовжена культура, закритий ґрунт.

Харчова цінність плодів будь-якої культури визначається наявністю в них біологічно-активних речовин, вітамінів, мінеральних сполук, цукрів, білків тощо [1,5]. Плоди перцю солодкого займають важливе місце в харчуванні людини, оскільки містять найбільше вітамінів та біологічно-активних речовин порівняно з іншими овочами [5].

Для будь-якої культури із закритого ґрунту якість плодів має особливе значення, бо вони вживаються тільки у свіжому вигляді та є основним джерелом надходження вітамінів у несезонний період. Тому тепличний сорт чи гібрид мають високу біологічну й харчову цінність, товстий перикарпій та добрий смак [1]. Важливо також, щоб він володів високими господарсько-біологічними показниками, основними з яких є врожайність і товарність плодів.

Метою наших досліджень було визначення господарсько-біологічної та харчової цінності плодів перцю солодкого з метою виділення кращих сортів для споживання у свіжому вигляді.

Методика досліджень. Досліди закладали згідно з методиками, викладеними в працях В.Ф. Моисейченка [4] та Інституту овочівництва й баштанництва [2]. Повторність досліду 4-разова. Площа облікової ділянки – 5 м². Схема висаджування розсади – 90×40 см, кількість рослин на 1 м² – 2,8 шт.

На постійне місце висаджували 50-денну розсаду. Після приживання, рослини підв'язували до шпалери (кожен пагін окремо) і формували в два пагони. Бічні пагони прищипували на 2-3 зав'язі. При підборі сортименту (схема досліду наведена в таблиці) вивчали шість гібридів іноземної селекції: Бібер F₁, Боссанова F₁ Карпатія F₁, Нассау F₁, Ніва F₁, Чіка F₁ та вітчизняний сорт Дружок. Плоди збирали у фазу технічної стиглості.

Для визначення основних біохімічних показників у період масового плодоношення відбирали середній зразок стандартних плодів у фазу технічної

стигlostі (2 кг). Вміст сухої речовини визначали гравіметричним методом, цукрів – за Бертраном, аскорбінової кислоти – за Муррі, клітковини – за Геннебергом і Штоманом, нітратного азоту – потенціометричним методом за допомогою іонселективного електрода ЭИМ-11.

Результати досліджень. Вивчення засвідчило, що плоди, товщина перикарпію в яких була найменшою (4,6-4,8 мм), мали найвидовженішу форму. Коефіцієнт кореляції між індексом плоду і товщиною перикарпію становив ($r=-0,79$). Середня маса плодів була різною: найбільша – Чіка F₁ та Нассау F₁ (табл.).

Установлено тісний позитивний кореляційний зв'язок між масою плодів та їх товарністю ($r=+0,97$). Товщина перикарпію і його частка (%) зростали зі збільшенням маси плоду.

Загальна врожайність є основним критерієм при доборі сорту чи гібрида будь-якої культури. Найбільшу масу плодів формував гібрид Боссанова F₁ – 17,0 кг/м², що на 6,0 кг/м² (на 54,5 %) більше порівняно з контролем. Гібрид Ніва F₁ мав на 0,7 кг/м² менше плодів, ніж Боссанова F₁, та на 5,3 кг/м² більше ніж на контролі. Товарність продукції була найвищою в гібридів Боссанова F₁ (95,3 %), Чіка F₁ (95,1 %) та Нассау F₁ (95,0 %).

Господарсько-біологічна та харчова цінність плодів перцю солодкого в продовженій культурі зимових теплиць залежно від сорту та гібриду

Сорт, гібрид	Урожайність, кг/м ²		Середня маса плоду, г	Маса перикарпію, г	Товарність плодів, %	Суша речовина, %	Загальний цукор, %	Аскорбінова кислота, мг/100 г	Нітрати, мг/кг
	2002р.	2003р.							
Дружок (контроль)	10,8	11,3	50±10	44,8	83,6	6,0	3,0	103,2	36,6
Карпатія F ₁	11,7	12,3	60±12	57,7	85,0	5,5	2,7	112,4	73,5
Ніва F ₁	16,4	16,2	110±15	101,3	93,4	5,6	2,8	131,6	126,1
Чіка F ₁	14,0	14,6	140±20	142,1	95,1	6,0	3,3	154,7	68,0
Нассау F ₁	15,2	15,4	150±20	131,8	95,0	6,3	3,7	148,5	116,0
Боссанова F ₁	17,0	17,0	110±20	110,1	95,3	5,7	2,9	134,8	166,4
Бібер F ₁	16,0	15,8	55±12	51,5	81,7	7,6	3,4	114,7	32,6
НІР _{0,5} , кг/м ²	0,32	0,62							

Результатами досліджень установлено, що основні біохімічні показники плодів залежали від біологічних особливостей сорту та гібридів (див. табл.). Найбільший вміст сухої речовини, що складається в основному з клітковини, визначено в плодах гібридів Нассау F₁ і Чіка F₁, які у фазу технічної стигlostі утворювали темно-зелені плоди (на 0,8-1,0 % більше ніж у Карпатії F₁). За кількістю цукрів, вітаміну С та загальними смаковими якостями також переважали ці гібриди. Найменше аскорбінової кислоти виявлено в плодах сорту

Дружок (контроль) – на 51,5 мг/100 г, або на 33,3 % менше порівняно з гібридом Чіка F₁. Це підтверджує думку деяких авторів про те, що гібриди першого покоління мають більше вітаміннів ніж сорти [1, 5].

Найбільш схильними до накопичення нітратів виявився гібрид Боссанова F₁. Кількість цих речовин у плодах Бібера F₁ була в п'ять разів меншою (32,6 мг/кг). Проте впродовж усього періоду вегетації вміст нітратів у плодах усіх гібридів, що вивчалися, знаходився в межах максимально допустимого рівня (300 мг/кг) [3].

Висновок. Отже, для споживання у свіжому вигляді найбільш цінні плоди гібридів Нассау F₁ та Чіка F₁, які мають темно-зелене забарвлення. Вони накопичують найбільшу кількість аскорбінової кислоти та цукрів. Найурожайнішим виявився гібрид Боссанова F₁. Маса плодів суттєво впливає на їх товарність і товщину перикарпію.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Воронина М.В, Штрейс Р.И., Селиванова О.К. Перец сладкий в защищенном грунте. – Л.: Агропромиздат, 1989. – 54 с.
2. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві /За редакцією Г.Л. Бондаренка, К.І. Яковенка. – Х.: Основа, 2001. – 369 с.
3. Методическое пособие по аналитическим работам для агрохимической службы Украинской ССР. Часть 1. – К., 1989. – 118 с.
4. Моисейченко В.Ф. Основы научных исследований с овощными культурами в защищенном грунте. – К.: Изд. УСХА, 1990. – 76 с.
5. Шиденко Н.И. Витаминный чемпион // Наш сад. – 1997. – №5 (6). – С.78

Сравнительная характеристика качества плодов перца сладкого с закрытого грунта

О.В. Завадская, В.І.Войцеховский

Представлены результаты исследования хозяйственно-биологической и пищевой ценности плодов перца сладкого в продленной культуре зимних теплиц в зависимости от сорта и гибрида.

Перец сладкий, гибриды, качество плодов, продленная культура, закрытый грунт.

The comparative characteristic of quality sweet pepper's fruits from the winter greenhouses

O. Zavadska, V. Voytsekhyvsky

The article presents the results of research of economic and biological and food value of sweet pepper's fruits growing as a continuous culture in a winter greenhouses depending of sort and hybrid.

Sweet pepper, hybrids, quality of fruits, continuous culture, winter greenhouses.